

A Győri Ítéltábla dr. Téglásy Balázs László ügyvéd által képviselt **Lrendű felperes neve** I. r. és **Lrendű felperes nevené** II. r. felpereseknek, a Pintér és Szabó Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** alperes ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indított perében, a Tatabányai Törvényszék 2020. február 24. napján kelt 13.P.20.081/2019/15. számú ítélete ellen a felperesek által 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és a felperesek által az alperes javára fizetendő 932.328,- (Kilencszázharminckétezer-háromszázhuszonnyolc) forint elsőfokú perköltség teljesítésére 5 (öt) havi részletfizetést enged oly módon, hogy a 2020. június 15. napján esedékes első havi, valamint az ezt követő 4 (négy) hónapban, minden hónap 15. napján esedékes további havi részletek összegét 186.466,- (száznolcvanhatezer-négyszázhatvanhat) forintban határozza meg.

Bármely részlet elmulasztása esetén az egész tartozás azonnal esedékessé válik.

Egyebekben az ítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 127.000 (Egyszázhuszonhétézer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. r. felperes mint adós és az alperes mint hitelező 2010. január 25-én CHF alapú jelzálog kölcsönszerződést kötöttek jövedelemigazolással igényelt szabad felhasználású jelzáloghitel kiváltására 105.591,07 svájci frank összegű kölcsönre 399 hónap futamidőre.

A kölcsön folyósításakor érvényes deviza átváltási árfolyam 181,04 HUF/CHF volt, amely alapján a kölcsön összege 19.116.208 forintot tett ki.

A kölcsönszerződés II.b. pontja rögzítette az első kamatperiódus során az adós által fizetendő díjat és költségeket, többek között a havi törlesztőrészlet összegét, a deviza átváltás árfolyamát, az az

alapján számított havi, forintban fizetendő törlesztőrészlet összegét, a kezelési költség mértékét (évi 1,2%) és összegét CHF-ben és forintban, a törlesztési konverziós jutalék mértékét (évi 1%), valamint az ügyleti kamat mértékét.

A II.c. pont határozta meg tájékoztató jelleggel az első kamatperiódust követő időszakra a havi törlesztőrészlet összegét, a deviza átváltás árfolyamát, és azt is, hogy az adóst terhelő díjak és költségek milyen feltételekkel változtathatók.

A szerződés szerint a teljes hiteldíjmutató 7,64 %. A II.d. pont tartalmazta a THM számítása során figyelembe nem vett, de az adós által fizetendő díjakat és költségeket.

A IV.2.c. pont kötelezte az adóst és a kezest, hogy a szerződésből eredő kötelezettségeiket tartalmazó, közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tegyenek.

A VIII.10. pont szerint a bank által nyújtott kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából a bank üzleti könyvei az irányadók, kivéve, ha azok bizonyíthatóan tévesek.

A IX.3. pontban a szerződő felek a szerződéssel kapcsolatban felmerült vitás ügyeik elbírálására hatáskörtől függően kikötötték a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság, illetve a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság kizárólagos illetékességét.

A kölcsönszerződés megkötésének napján az I.r. felperes mint adós és zálogkötelezett, a II. r. felperes mint zálogkötelezett és készfizető kezes, valamint az alperes mint zálogjogosult önálló zálogjogot alapító szerződést is kötöttek, amellyel a kölcsönszerződés biztosítására ingatlant terhelő önálló zálogjogot alapítottak a felperesek tulajdonát képező t.-i 1193 helyrajzi számú, természetben a **Település 1.** szám alatti ingatlanra, továbbá az I. r. felperes kizárólagos tulajdonában álló **település 1 i ...1** helyrajzi számú, természetben a **Település 2 ...** szám alatti ingatlanra.

2010. január 26. napján **Név 1 ...** közjegyző 14031/Ü/70/2010/1. számon közjegyzői okiratba foglalta az I. r. felperes egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatát, amellyel elismerte a kölcsön felvételét a kölcsönszerződésben rögzítette feltételekkel, és kötelezettséget vállalt arra, hogy a folyósított kölcsönt és annak járulékait az alperes részére a kölcsönszerződésben meghatározott feltételeknek megfelelően, forint pénznemben visszafizeti, és a kölcsönszerződés feltételeit tudomásul veszi.

Ugyanezen közjegyzői okiratban a II. r. felperes készfizető kezességet vállalt az I. r. felperes kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettsége teljesítéséért. Kijelentette, hogy a kölcsönszerződés rendelkezéseit megismerte és tudomásul vette.

A szerződéskötést megelőzően az I. r. felperes átvette az alperes deviza alapú lakossági hitelek árfolyam és egyéb kockázatairól szóló írásbeli tájékoztatót.

Ez rögzítette, hogy ha az adósnak forintban képződik a jövedelme, akkor a devizában fennálló tartozásának törlesztéséről a forintjövedelméből kell gondoskodnia, ami azt jelenti, hogy a devizakölcsön törlesztéséhez/visszafizetéséhez forintot kell a kölcsön devizanemére átváltania (konvertálnia). A devizában meghatározott törlesztés forintban kifejezett összegét az aktuális forint/deviza átváltási árfolyam mértéke határozza meg. Az árfolyam a devizapiaci körülmények változása miatt szinte állandóan változik: hol kisebb, hol nagyobb mértékben; egy deviza egységért

hol több, hol kevesebb forintot kell fizetni, ezért a tájékoztató szerint a devizában fennálló tartozás, illetve a devizában meghatározott törlesztés forintra átszámolt összege az árfolyam változásával együtt módosul. Ez az árfolyamváltozás kockázatot jelent, hiszen ezeket az ingadozásokat nem lehet előre kiszámítani. Ezt a kockázatot nevezik árfolyamkockázatnak. Deviza alapú hitel felvétele esetén ez az árfolyamkockázat az adóst terheli.

A tájékoztató arra is kitért, hogy a deviza alapon, de forintban igényelt kölcsönt a bank a szerződéskötéskor aktuális árfolyamon számítja át devizára, és deviza alapú kölcsön esetén az adós devizában tartozik a bank felé.

Példákkal is szemléltette az árfolyamkockázatot és grafikonos formában bemutatta az EUR és a CHF forinttal szembeni árfolyamának alakulását 2008. szeptember 1-jétől 2009. szeptember 28. napjáig, kitérve arra is, hogy a múltbeli adatokból a jövőre nem vonhatók le következtetések.

Az árfolyamok bemutatását követően a tájékoztató visszatért a devizahitel alapú igénylés esetén az ügyfelet érintő árfolyamkockázatra, és ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy ha a forint/deviza árfolyam a havi esedékességkor eltér a folyósításkor érvényes árfolyamtól, akkor a forintban kifejezett havi törlesztőrészlet növekszik vagy csökken. Amennyiben a havi esedékességkor a kölcsön devizanemének egy egységéért kevesebb forintot kell adni, mint a folyósításkor (vagyis a forint erősödött a devizához képest), akkor a forintban meghatározott havi törlesztés kevesebb. Abban az esetben viszont, ha a havi esedékességkor a kölcsön devizanemének egy egységéért több forintot kell fizetni, mint a folyósításkor (vagyis a forint gyengült a devizához képest), akkor a forintban meghatározott havi törlesztés magasabb.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy devizakölcsön igénylésekor ajánlatos figyelembe venni azt is, hogy a forint és a kölcsön devizaneme közötti kamatkülönbség csak a kamatperiódus ideje alatt fix. A futamidő alatt mind a forint, mind a deviza kamatok változhatnak, és előfordulhat, hogy a hitelfelvételkor forint-, devizakamat szint közötti különbség mérséklődik. A devizakamatok emelkedése és forintkamatok csökkenése, vagy változatlansága esetén a deviza alapú kölcsön veszíthet vonzerejéből a forint alapú kölcsönnel szemben.

Az I. r. felperes a kölcsönszerződés aláírásával kijelentette, hogy a szerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a banktól a szükséges és elégséges mértékben megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyamának alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Úgy nyilatkozott, hogy az esetleges árfolyamvesztést is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Tudomásul vette, hogy a havi törlesztés mértékének alakulását befolyásolja az aktuális kamatszint és egyéb hiteldíj, valamint a forint/deviza eladási árfolyam alakulása. Amennyiben a kamatszint vagy egyéb hiteldíj nő és/vagy a forint árfolyama a hitel devizanemében szemben gyengül, a havi törlesztőrészlete emelkedik (kölcsönszerződés VIII.6.1. és 6.2. pontjai).

Ugyanilyen tartalmú nyilatkozatot tett a közjegyző előtt is, ezt a közokiratba foglalt egyoldalú tartozáselismerő nyilatkozat rögzíti.

A fentiekén túlmenően a szerződés egyéb pontjai is utalnak az árfolyamkockázatra, így a kölcsön törlesztésére vonatkozó V. 5. pont, mely a havi törlesztőrészlet megállapításának szabályait rögzíti és a V.12-13. pontok, amelyek a részleges és a teljes előtörlesztésre vonatkozó szabályokat tartalmazzák.

Az alperes 2015. április 27-én eleget tett a 2014. évi XL. törvényben (DH2 tv.) előírt elszámolási kötelezettségének. Megállapította, hogy a tisztességtelenül felszámított összeg 7.668,88 svájci frank volt, melyet a kölcsönszerződésből eredő tartozásra elszámolt. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

Az alperes a kölcsönszerződést az I. r. felperes szerződésszegése miatt felmondta.

A felperesek keresetükben a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérték.

Állították, hogy a kölcsönszerződés alábbi kikötései tisztességtelenek, ezért semmisek: az I.1., II. b. és II.c pontok CHF-re utaló fordulatai, a III.1. pontból a kezelési költség, konverziós díj kifejezés, a III.4., III.5. és III.8. pontok teljes egészében, a IV.2.c. pont első mondata, az V.2. pont kezelési költséggel és konverziós jutalékkal kapcsolatos fordulatai, valamint a deviza eladási árfolyamra vonatkozó mondata, az V.4., V.5., V.6., V.7. és V.8. pontok teljes egészében, az V.9. pont kezelési költséggel kapcsolatos fordulata, az V.12.3., V.13.3. és V.13.4.pontok deviza alapúságra vonatkozó rendelkezései, a VII.2. pont deviza eladási árfolyam alkalmazására és a kölcsöntartozás összegének forintban történő megállapítására vonatkozó rendelkezés, valamint a VIII.6.1., a VIII.6.2., VIII.10. és a IX.3. számú pontok egésze.

Arra hivatkoztak, hogy a szerződés a változó devizaárfolyam alkalmazása nélkül teljesíthető, mert a kieső szerződési pontok nélkül továbbra is érvényes, ezért nincs szükség a szerződés érvényessé nyilvánítására.

Arra az esetre, ha a bíróság ezt az álláspontjukat nem osztaná, kérték a szerződés érvényessé nyilvánítását oly módon, hogy az általuk megjelölt kikötések nem képezik a kölcsönszerződés részét.

Kérték annak megállapítását, hogy tartozásuk 2016. december 2-án 18.267.538 forint volt.

A CHF-re utaló szerződési feltételek tisztességtelenségét arra hivatkozással állították, hogy az alperes sem szóban, sem írásban nem adott a számukra megfelelő tájékoztatást az ebből eredő, őket terhelő, felső határ nélküli árfolyamkockázatról.

A kezelési költség és a konverziós jutalék kikötését azért ítélték tisztességtelennek, mert azok mögött nincs az alperes részéről ellenszolgáltatás.

Sérelmezték, hogy a szerződés IV.2.c. pontja alapján közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot kellett az I. r. felperesnek tennie, valamint, hogy a VIII.10. pont szerint a bank által nyújtott kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából a bank üzleti könyvei az irányadók, kivéve, ha azok bizonyíthatóan tévesek. Álláspontjuk szerint e két kikötés sérti a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (Korm. r.) 1. § (1) bekezdésének b) és j) pontját, ezért tisztességtelen.

A szerződés IX.3. pontja tisztességtelenségének megállapítását a 2/2011. PK véleményre hivatkozással kérték.

Az alperes a felperesek keresetének elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a peres felek között 2010. január 25. napján létrejött ... számú fogyasztói kölcsönszerződés - kizárólagos bírósági illetékesség kikötését tartalmazó - IX.3. pontjának első bekezdése érvénytelen.

Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 982.328 forint perköltséget.

Megállapította, hogy 1.146.972 forint illeték az állam terhén marad.

Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperesek megfelelő tájékoztatást kaptak-e az árfolyamkockázatról. Kifejtette, hogy a tájékoztatás elégtelensége esetén a szerződés teljes egészében érvénytelen, mert az árfolyamkockázat a szerződés jellegadó sajátossága. Rámutatott arra, hogy a 2/2014. PJE határozat 1. pontja értelmében a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető.

Idézte a szerződés időpontjában hatályos a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (rHpt.) 203. §-át a pénzügyi intézmény kockázatfeltárára irányuló kötelezettségéről.

Kifejtette, hogy a szerződéshez készült külön kockázatfeltáró nyilatkozat, amelyet a felperesek aláírtak.

Az okirati bizonyítékkal szemben nem fogadta el valósnak a felperesek azon nyilatkozatát, hogy az alperestől csak annyi tájékoztatást kaptak, hogy a törlesztőrészletben 5.000-10.000 forintos ingadozás lehetséges.

Utalt arra is, hogy a tanúk sem támasztották alá a felperesek által előadottakat.

Ezért vizsgálta a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmát, azt összevetette az Európai Unió Bírósága (EuB) C-51/2017., C-186/16., C-76/2010. és C-227/18. számú ítéleteiben foglaltakkal és megállapította, hogy az alperes az EuB döntéseiben felállított kritériumoknak megfelelően eleget tett a tájékoztatási kötelezettségének, ezért a szerződés ez okból nem tisztességtelen, és nem érvénytelen.

Kifejtette, hogy a kezelési költség felszámítását az rHpt. lehetővé teszi, és azzal szemben ténylegesen állt ellenszolgáltatás.

A konverziós díjjal kapcsolatban utalt a kezelési költségnél már kifejtett jogi álláspontjára, és arra, hogy az alperes az elszámolás során ezzel a költséggel már elszámolt, és a kétnemű, a vételi és eladási árfolyam alkalmazásával és az idevonható konverziós díjjal kapcsolatban a DH2 tv. 37. § (2) bekezdésének utolsó előtti mondatából következően ebben a kérdésben peres eljárás már nem kezdeményezhető.

Idézte a Korm. r. 1. § b) és j) pontjait, és megállapította, hogy a felperesek által megjelölt szerződéses kikötések ezeket a pontokat nem sértik, mert nem jogosítják fel az alperest kizárólagosan arra, hogy a teljesítés szabályszerű voltát megállapíthassa, és a bizonyítás terhére sem változtatják meg.

Alaposnak ítélte a keresetet a kizárólagos illetékességi kikötés kapcsán, utalva a 2/2011. (XII.12.) PK vélemény 5.a. pontjára.

Az ítélet kezelési költségére és árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezéseivel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a szerződés érvénytelenségének megállapítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérték.

Kérték, hogy az ítélőtábla függessze fel a per tárgyalását az EuB előtt C-932/19. számon folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

Külön kérték az elsőfokú perköltség mérséklését, illetve annak elrendelését, hogy a perköltséget részletekben fizethessék.

A kezelési költséggel kapcsolatban rámutattak arra, hogy a Kúria 2020. február 26. napján közzétett állásfoglalásában - az EuB C-621/17. számú döntésére is figyelemmel - megállapította, hogy a kezelési költség, mint a fogyasztói szerződésben alkalmazott egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezésből eredő költség általában ellenszolgáltatással állt szemben: a főtanácsnoki indítvány azt a működési költségek ellentételezésének tekintette. Ezért a bíróságoknak érdemben kell vizsgálni, hogy a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezés eleget tesz-e a jóhiszeműségre, illetve az egyensúlyra - arányosságra vonatkozó EuB ítélet 50., 51. és 55. pontjából kikövetkeztethető szempontoknak.

A pénzügyintézetnek tehát elsődlegesen azt kell bizonyítania, hogy a kezelési költség felszámításával (a kamat és kezelési költség mértékére tekintettel) a terhükre nem alakult ki jelentős egyenlőtlenség, és ezt elsődlegesen a szerződéskötéskori piaci kamatok figyelembevételével lehet megállapítani.

Sérrelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a fenti kritériumokat alapján az értékegyensúly meglétét nem vizsgálta, csupán azt, van-e a szolgáltatásnak ellenszolgáltatása, és hogy a rendelkezés világos és érthető-e.

Fenntartották azt az álláspontjukat is, hogy a szerződés az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelensége miatt is tisztességtelen, így érvénytelen. Megismételték, hogy az EuB C-51/17. és C-186/16. számú ügyben hozott döntései szerint a tájékoztatásnak világosnak és érthetőnek kell lennie, a fogyasztót a szerződéskötést megelőzően az átlátható gazdasági mechanizmus feltüntetésével, a mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszony magyarázatával kell tájékoztatni akként, hogy képes legyen értékelni kötelezettségvállalásának gazdasági következményeit, és a tájékoztatásnak tartalmaznia kell az árfolyamváltozás és a külföldi kamatlábak törlesztőrészletre gyakorolt hatását, valamint a forint leértékelődésének veszélyét.

A tárgyalás felfüggesztését arra hivatkozással kérték, hogy az EuB előtt C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásban a bíróságnak a DH törvények értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban is állást kell foglalnia, és jelen per elbírálása szempontjából is előzetes kérdés az, hogy a 2014. évi XXXVIII. tv. (DH1 tv.) előzetes döntéshozatali eljárás által érintett szabályai alkalmazhatók-e, azok összhangban állnak-e az irányelv rendelkezéseivel. Ezért előzetes kérdésnek ítélte az előzetes döntéshozatali eljárásban feltett és megválaszolendő kérdést.

Az alperesnek megítélt 982.328 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban nem állóan eltúlzottnak ítélték. Arra is hivatkoztak, hogy annak 15 napon belül történő megfizetése ellehetetlenítené őket. Ezért arra az esetre, ha az ítélet tábla megítélése szerint a perköltség összege arányban áll az alperesi jogi képviselő által elvégzett munkával, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 217. § (3) bekezdése alapján részletekben történő teljesítésének elrendelését kérték arra hivatkozással, hogy teljes személyes költségmentesség kedvezményében részesültek, hogy ellenük az alperes végrehajtást kezdeményezett, és hogy az alperes egyébként is nyereséges pénzügyi intézmény.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla elsődlegesen a felperesek tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmét bírálta el és megállapította, hogy az nem alapos.

A felperesek arra hivatkozással kérték a tárgyalás felfüggesztését, hogy az EuB a C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásában olyan kérdésben foglal majd állást, amely jelen per elbírálása szempontjából is előkérdésnek minősül.

A felperes által hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárásban az EuB-nak feltett kérdés arra irányul, hogy ha a szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötése nem tisztességtelen, úgy pusztán az árfolyamrészén alapuló érvénytelenség következtében sor kerülhet-e a teljes jogviszony felszámolására és a szerződés egészére kiterjedő érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására, szemben a DH1 tv. 3. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakkal.

A jelen eljárásban - a fellebbezés korlátaira tekintettel - azonban már csupán a kezelési költségre, valamint az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötések tisztességtelenségének megállapítására irányuló igényről kell (és lehet) döntenie a bíróságnak, ezek kapcsán viszont nem minősül előkérdésnek az EuB-nak feltett kérdés, mivel a pernek nem tárgya a kétnemű árfolyamok alkalmazása miatti érvénytelenség megállapítása.

Ezért az ítéletábra a felperesek tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította, és a fellebbezést elbírálta.

Mivel az ítéletábra tájékoztatására és felhívására és egyik fél sem kérte a fellebbezés tárgyaláson történő elbírálását, az ítéletábra a fellebbezést az rPp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja és (3) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és megállapította, hogy az nem alapos.

A felperesek az elsőfokú bíróság ítéletének csak a kezelési költséggel és az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos rendelkezéseit, valamint a perköltségre vonatkozó rendelkezést fellebbezték, ezért az rPp. 252. § (3) bekezdése alapján csak e körben bírálta felül az ítéletet, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felajánlott és szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetést vont le.

A kezelési költséggel kapcsolatban a felperesek a fellebbezésükben azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a kezelési költségre vonatkozó szerződéses kikötés EuB C-621/17. számú ügyében hozott ítéletének való megfelelőségét.

Az ítéletábra rámutat arra, hogy a felperesek a kezelési költségre vonatkozó keresetüket csupán arra alapozták, hogy az alperes részéről azzal szemben nem áll ellenszolgáltatás, továbbá, hogy a kikötés nem világos és nem érthető. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában ezekre a hivatkozásokra kitért, és megindokolta, miért nem tekinti ezeket megalapozottnak.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság e megállapításait nem vitatta, de olyan vizsgálat lefolytatását hiányolta, amelyre vonatkozóan sem kérelmet, sem indítványt nem terjesztett elő az elsőfokú eljárásban annak ellenére, hogy az EuB C-621/17 számú ítélete az elsőfokú tárgyalás bekezdése előtt már ismert volt.

A szerződés vagy annak egyes kikötései tisztességtelenségét a bíróság hivatalból is megállapíthatja, de csak abban az esetben, ha a tisztességtelenség a rendelkezésre álló adatok alapján, további bizonyítás lefolytatása nélkül észlelhető.

Ezt a fellebbezésükben a kezelési költséggel kapcsolatosan a felperesek sem állították, sőt további bizonyítás lefolytatását hiányolták, amivel maguk is elismerték, hogy e szerződési pont tisztességeségének megítélésénél bizonyítás lefolytatása nélkülözhetetlen.

Ezért az elsőfokú bíróság a kezelési költségre vonatkozó kikötés tisztességtelenségét hivatalból sem vizsgálhatta.

A fentiek alapján - az rPp. 235. § (1) bekezdésébe ütközés miatt - a felperesek a fellebbezésükben már nem hivatkozhatnak a kezelési költséggel kapcsolatos újabb tisztességtelenségi okra.

Alaptalan a felperesek fellebbezése az árfolyamkockázati tájékoztatással kapcsolatosan is.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által a szerződéskötést megelőzően adott tájékoztatás világos, érthető és egyértelmű. Az elsőfokú bíróság indokait az ítéletábra teljesszűrtlen oszttja, azokat nem ismétli meg, a fellebbezéssel összefűggsben csupán az alábbiakra mutat rá.

A szerződéskötést megelőzően az alperes az rHpt. szerződéskötéskor hatályos 203. §-ának (6) és (7) bekezdései szerint, írásban, külön szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozattal adott tájékoztatást az I.r. felperesnek a szerződésben rejlő árfolyam-, illetve kamatkockázatról, majd erre a kockázatra a szerződésben is utalt.

A külön íven szövegezett tájékoztató átvételét az I.r. felperes aláírása igazolja, és ezzel szemben a perben nem bizonyította, hogy a tájékoztatóban foglaltakat nem ismerte meg. Ezért alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra, hogy az alperes által adott tájékoztatás tartalmát csak a szerződés tartalma alapján kell megítélni.

A Kúria 2/2014. PJE határozatában kifejtette, hogy az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselésére vonatkozó rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körűltekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. A pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései tisztességtelenek, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.

Az EuB már a C-26/13. számú ítéletében rámutatott arra, hogy a szerződésből ki kell tűnnie annak, hogy az árfolyamkockázat folytán a fogyasztó fizetési kötelezettsége bármilyen formában és mértékben megváltozhat. Az erre vonatkozó tájékoztatásnak világosnak kell lennie avonatkozásban is, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával a kölcsönfelvevő olyan árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, ha az a pénznem, amelyben a jövedelmét kapja leértékelődik ahhoz a devizához képest, amelyben a kölcsönt nyűjtották.

Az EuB C-51/17. számú ügyben hozott ítélete pedig rögzíti, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az

általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelnie kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetenként jelentős - gazdasági következményeit is.

Az ítélet tábla utal az EuB C-227/18. számú ügyben hozott ítéletére is, amely szerint, ha a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is, és a kölcsönfelvevő rendelkezésére bocsátott teljes összeg és a törlesztőrészletek összege egyértelműen meghatározható, úgy a világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a deviza alapú kölcsönszerződés, amelyik olyan feltételt tartalmaz, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, és amely csak tájékoztató jelleggel említi meg a kölcsön devizában kifejezett összegét és a törlesztőrészletek nemzeti fizetőeszközben kifejezett összegét.

Az ítélet tábla osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az alperes által adott tájékoztatás teljes egészében megfelel a fenti követelményeknek.

A tájékoztatásból egyértelmű, hogy ha az adósnak forintban képződik a jövedelme, akkor a kölcsön visszafizetéséhez át kell konvertálnia a forintban meghatározott törlesztőrészletet devizára és ezért a törlesztés forintban kifejezett összegét az aktuális forint-deviza árfolyam határozza meg.

Arról is részletes tájékoztatást adott az alperes, hogy az árfolyam szinte állandóan változik, és egyértelművé tette, hogy a változás nem egyirányú, az hol negatív, hol pozitív, és az ingadozás mértéke előre kiszámíthatatlan.

A tájékoztatás nem hagy kétséget afelől, hogy ez az árfolyamkockázat teljes egészében és kizárólag az adóst terheli.

Az alperes példákkal is illusztrálta az árfolyamkockázatot, és szövegesen is egyértelműsítette, hogy ha a havi esedékességkor a forint-deviza árfolyam eltér a folyósításkor érvényes árfolyamtól, akkor a forintban kifejezett törlesztőrészlet csökken vagy növekszik az árfolyamváltozás függvényében. Külön kitért arra, hogy ha az esedékességkor a kölcsön devizanemének egy egységéért több forintot kell fizetni, mint a folyósításkor, azaz a forint gyengül a devizához képest, akkor a forintban meghatározott havi törlesztés magasabb. Ezen túlmenően ismertette azt is, hogyan alakult korábban a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyama, és felhívta a figyelmet arra, hogy a múltbeli adatokból a jövőre nézve nem vonhatók le következtetések.

Külön nyomatékosította a szerződésben rejlő, az I. r. felperest terhelő kockázatot, amikor ismertette, hogy a deviza magyar forinttal szembeni árfolyamának alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti, és hogy a havi törlesztés mértékét befolyásolja még az aktuális kamatszint, valamint az egyéb hiteldíj is.

Össze is hasonlította a forinthat a devizahittel, és felhívta az I.r. felperes figyelmét arra, hogy a devizakamatok emelkedése és a forintkamatok csökkenése, vagy változatlansága esetén a deviza alapú kölcsön veszíthet abból a vonzerejéből, amely a hitelfelvételkor a kamatkülönbözet miatt fennáll. Arra is utalt, hogy ha a kamatszint, vagy az egyéb hiteldíj nő és/vagy a forint árfolyama a hitel devizanemével szemben gyengül, a havi törlesztőrészlet emelkedik.

Ilyen tartalmú tájékoztatás alapján az I. r. felperes alappal nem gondolhatta azt, hogy az őt terhelő kockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli.

A tájékoztatás szövege egyértelmű, érthető, világos, abból egyéb következtetés nem vonható le, csakis az, hogy az ügyletben rejlő kockázat (amely részben a kamatok változásától, részben az árfolyam ingadozásából adódik) valós, fennáll és ez kizárólag őt terheli. A tájékoztatás elegendő információval szolgált ahhoz, hogy az I. r. felperes megalapozott döntést hozhasson arról, vállalja-e a szerződésből eredő kockázatok viselését.

A fentiek alapján az árfolyamkockázatot a fogyasztókra telepítő perbeli rendelkezés, mint a főszoolgáltatás körébe tartozó rendelkezés tisztességtelensége a perbeli esetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 209. § (5) bekezdése alapján érdemben nem vizsgálható.

A felperesek az elsőfokú perköltség mérséklését, illetve arra részletfizetés engedélyezését is kérték.

Az elsőfokú perköltség összegének mérséklése nem indokolt, mert a 982.328 forint ügyvédi munkadíj megfelel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak, arányban áll a pertárgy értékével és az alperes jogi képviselője által a perben kifejtett tevékenységgel.

Alapos azonban a perköltség teljesítési határidejére irányuló fellebbezés, azaz a perköltség részletekben való teljesítésének engedélyezése, miután a személyes költségmentesség iránti kérelem adataiból megállapítható, hogy annak egyösszegű teljesítése a felperesek számára aránytalan terhet jelentene.

Ezért az ítéletábra az rPp. 217. § (3) bekezdése alapján e kötelezettség teljesítésére 5 havi részletfizetést engedett. 5 hónap alatti teljesítéssel még nem sérül a jogosultnak a követelése mielőbbi teljesítéséhez fűződő joga, egyúttal érvényesülnek a felperesek jogos érdekei is.

Mindezek alapján az ítéletábra az rPp. 253. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben - a perköltség teljesítési határidejét érintően - megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

Mivel a per főtárgyát érintően a fellebbezés nem vezetett eredményre, a felperesek az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére is. Ennek összege megállapításakor az ítéletábra figyelembe vette, hogy az ügyben a másodfokú eljárás során tárgyalás tartására nem került sor, ezért a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján mérlegeléssel 100.000,- Ft + Áfa összegben állapította meg az ügyvédi munkadíjat.

A felperesek személyes költségmentessége folytán a fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Győr, 2020. május 5.

dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

. Molnár Andrea sk.
előadó bíró

dr. Maurer Ádám sk.
bíró